

Bortbytingen



OM ARBETSMATERIALET

Det här är ett arbetsmaterial till boken *Bortbytingen* av Selma Lagerlöf som ska fungera som ett stöd i undervisningen om och läsningen av boken.

I lärardelen finns information om boken och författaren samt muntliga uppgifter. I elevdelen finns en ordlista med uppgifter, grammatikuppgifter, läsförståelsefrågor, skrivuppgifter och analysuppgifter.

OM BOKEN

Bortbytingen är en novell av Selma Lagerlöf som kom ut 1915 i samlingen *Troll och människor*. Den handlar om en familj som blir av med sitt barn och i stället får en trollunge att ta hand om. Bearbetningen för Vilja förlag är gjord av Cecilia Davidsson.

OM FÖRFATTAREN

Selma Lagerlöf föddes 1858 och bodde under sina första år på gården Mårbacka i Värmland. Hon är en av Sveriges mest kända författare och hon fick Nobelpriset i litteratur 1909. Några år senare valdes hon in som första kvinna i Svenska Akademien på stol nummer 7. Läs mer om författaren längst bak i boken, på sidorna 43–47.

INFÖR LÄSNINGEN

Bortbytingen innehåller många klassiska sagodrag, såsom övernaturliga väsen (i detta fall troll), tretal, ett problem som ska lösas och ett lyckligt slut. Diskutera vilka sagor eleverna känner till och be dem nämna några viktiga karaktärer i dem.

Förklara också vad en bortbyting är och diskutera förväntningar inför läsningen.



MUNTLIGA UPPGIFTER

Berätta

1. Vilken karaktär i boken är din favorit? Varför? Vem tycker du minst om? Varför?
2. *Bortbytingen* är en saga. Berätta om din favoritsaga. Vad handlar den om? Varför tycker du om den?
3. I början av flera kapitel berättar författaren hur lång tid som har gått. Under hur lång tid utspelar sig berättelsen?

DISKUTERA

1. Trollkvinnan väljer att behålla människobarnet och lämnar sitt eget vid vägkanten. Varför tror ni att hon gör så? Kan ni förstå hennes agerande?
2. När bonden ser trollungen spottar han tre gånger. Att göra så kallas *skrock* och anledningen till att bonden gör på det viset är att skrämma bort det onda. Andra exempel på skrock är att inte lägga sina nycklar på bordet eller gå under en stege, då det betyder otur och är farligt. Tror ni på skrock? Diskutera varför ni tror eller inte tror på det.
3. Bonden och hans fru reagerar olika när deras barn försvinner och de får en trollunge i stället. Diskutera deras agerande. Vem tycker ni gjorde rätt? Hur hade ni gjort i samma situation?
4. I sagor finns det ofta onda och goda karaktärer. Vilka är onda och vilka är goda i *Bortbytingen*, tycker ni?
5. Vilka typiska sagodrag hittar ni i *Bortbytingen*?
6. Vad tycker ni om boken och varför? Jämför era svar och försök komma fram till ett gemensamt omdöme om boken.